

Teksts: Jūlija Bite Foto: Reiņa Fjodorova personiskais arhīvs

REINIS FJODOROVŠ: “DARI TO, KAS TEVI PATIEŠĀM AIZRAUJ.”

Profesionālais fotogrāfs un fotogrāfijas pasniedzējs REINIS FJODOROVŠ 2015.gadā saņēma *Sony Pasaules fotogrāfijas balvu (Sony World Photography Award)*, bet pavisam nesen, 2020.gada noslēgumā, – LNS Gada sadarbības partnera balvu. Sarunā ar *Kopsoli* Reinis dalās ar savām domām, kāpēc šo balvu ieguva tieši viņš, kā arī stāsta par savu darbu un jaunajiem projektiem.

Kā šobrīd pāiet tava ikdiena?

Mana ikdiena šobrīd dalās divās daļās. Pirmā daļa – esmu fotogrāfijas pedagogs Rīgas Mākslas un mediju tehnikumā (RMMT) un Latvijas Kultūras koledžā. Otrā daļa – esmu fotogrāfs, darbojos dažādos žanros, piemēram, dokumentālajā fotogrāfijā. Tagad fotografēju skolotājus kā varoņus no *Troņu spēlēm (amerikāņu televīzijas drāmas seriāls – red. piezīme)* – tā ir tāda dokumentālā portretu sērija.

Kādas ir sajūtas, saņemot LNS Gada sadarbības partnera balvu?

Biju pārsteigts, jo tas bija ļoti negaidīti. Domāju, ka šī balva bija par mūsu sadarbību projektā *Sapņojot klusumā*. Man šī balva ir tāds kā apliecinājums tam, ka LNS bija svarīgs šis projekts un ka tas kaut kādā ziņā ir izdevies. Protams, mūsu sadarbībai tajā projektā ir dažādas formas – vēl kaut ko publicēju un kopdarbs turpinās. Šobrīd sadarbojos ar kultūras nama *Rītausma* teātra grupu.

Pastāsti par projektu *Sapņojot klusumā*.

Inese Immure man stāstīja, ka nedzirdīgie dzirdīgo sabiedrībā bieži vien jūtas nesaprotami un kaut kādā ziņā pat diskriminēti. Tāpēc radās ideja šīs divas kopienas censties tuvināt – dzirdīgo sabiedrību iepazīstināt ar nedzirdīgajiem cilvēkiem. Man šķita, ka kopsaucējs varētu būt sapņošanas process: sapņo gan dzirdīgie, gan nedzirdīgie. Runājot par nedzirdīgo cilvēku sapņiem, mēs vēlējamies veicināt sava veida sarunu starp šīm divām sabiedrības daļām, meklējot kopīgo. Man likās interesanti, ka nedzirdīgie sapņo zīmju valodā. Mēs dokumentējām kāda cilvēka sapni – viņš parādīja savu sapni ar zīmi, tā arī radās portretu sērija.

Kā tu domā, vai projekta mērķi izdevās īstenot?

Sākumā man šķita, ka projekta mērķis ir liels, domājot par šīm divām sabiedrības daļām un to satuvināšanu. Tomēr šis projekts bija īpaši svarīgs pašiem nedzirdīgajiem cilvēkiem, par to liecina arī atsauksmes, ko esmu saņēmis no viņiem. Tagad saprotu, ka, ja viņiem tas ir svarīgi, viss ir izdevies. Daudzi teica, ka viņiem tiešām šis projekts ir bijis ļoti svarīgs. Divi cilvēki pat atzinās, ka raudājuši. Tāpēc domāju, ka projekta mērķis ir sasniegts, varbūt sākumā es to vienkārši nepareizi definēju.

Kā kļuvi par fotogrāfu?

Tas nāk no ģimenes – mana mamma ir režisore, bet tēvs – fotogrāfs. Fotogrāfija ir ļoti demokrātisks medijs – tev nekas ļoti daudz nav jāprot, salīdzinot, piemēram, ar gleznošanu. Bet nodarboties ar profesionālu fotografēšanu Latvijā nav nemaz tik vienkārši, jo tas ir arī finansiāls jautājums.

Kas tev darbā visvairāk patīk?

Iespēja pieredzēt lietas, kuras es nevarētu piedzīvot ārpus fotogrāfijas. Man fotogrāfija ir kā telpa, kurā iespējams pieredzēt ļoti autentiskas lietas dzīvē. Piemēram, man nebija ne jausmas, kas ir nedzirdīgo kopiena, un par nedzirdīgo pasauli man nebija pilnīgi nekādas izpratnes, jo es par to neko nezināju. Protams, es varētu pie viņiem aiziet un iepazīties, ar kādu parunāt, bet ar to arī viss beigtos. Turpretī fotoprojektu īstenošana ievieš kaut kur dziļāk.

Lasīju tavu rakstu pagājušā gada jūnijā/jūlijā *Kopsoli* par nedzirdīgo kultūru. Šķiet, ka tev šī kultūra ir tuva. Kāpēc?

Tolaik meklēju sadarbības organizācijas, ar kurām kopā ar saviem studentiem varētu realizēt dažādus projektus. Iepazinājos ar Inesi Immuri, un viņa man pastāstīja par LNS un nedzirdīgo kopienā. Tad arī man radās profesionāla interese tajā iedziļināties.

Vai tuvākajā nākotnē gaidāmas kādas izstādes?

Šobrīd strādāju pie dažādiem dokumentāliem projektiem. Pēc aptuveni mēneša

RMMT jaunajā korpusā būs izstāde ar *Troņu spēles* portretiem, tikai vēl jāsaprot, kas būs ar Covid-19 situāciju.

Pats esmu no Madonas, tur dzīvoja mans vecvectēvs, viņam piederēja dzirnavas pie Aronas upes. Tas, ko mēs varam zināt par savu dzimtu, ir ļoti ierobežoti, jo informācijas ir maz. Tāpēc veidoju portretu sēriju, kurā dokumentēju cilvēkus, kuri dzīvo Aronas krastos.

Esi tik jauns un jau guvis lielus panākumus, nodarbojoties ar savu sirdslietu. Vai vari padalīties, kāda ir tava veiksmes atslēga?

Kad atbraucu no ārzemēm, man bija grandiozas idejas un skaidrība, ko vēlos darīt. Es biju ļoti pašpārliecināts. Tad sastapos ar realitāti – ir jādomā, kā pelnīt naudu u. tml. Tad kādus četrus piecus gadus vispār nefotografēju. Pēc tam atsāku un sapratu, ka banālā patiesība ir tāda, ka dzīvē jādara tas, kas patiešām aizrauj un sajūsmina. Un, ja to dara pietiekami ilgi, tad beigu beigās viss izdodas, neskatoties uz izaicinājumiem. Saprotu, ka tas skan banāli, bet esmu par to pilnīgi pārliecināts, jo varu salīdzināt, kā ir tad, kad to nedari. Ja tu dari kaut ko, kas tevi ļoti aizrauj, tad agri vai vēlā tas noteikti izdosies. Es ieteiktu visiem saprast, kas ir tā viena lieta, kas patiešām aizrauj, un darīt to. ●